

Η ΦΥΣΙΣ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤ' ΕΙΚΟΝΩΝ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ — ΘΕΤΙΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΑΙ — ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

Ὁδὸς Ἀλεξάνδρου Σούτσου ἀριθ. 17, Πάριδος Ἀκαδημοῦ.

Ἐπιθεώρησις Ἐσωτερικοῦ φρ. 12. — Ἐπιθεώρησις Ἐξωτερικοῦ φρ. 15

ἜΤΟΣ Δ. ΠΕΡ. ΞΒ

ἮΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗ, 20ῃ ΙΟΥΝΙΟΥ 1899

ΣΑΡΙΘ. 6

ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ἄπανταχοῦ ὑπάρχει κόνις ἐν τε τῇ θαλάσῳ καὶ τῇ ἕρῳ, ἐν τε τῇ κοιλίᾳ καὶ ταῖς κορυφαῖς τῶν ὀρέων. Ἡ κόνις αὕτη εἰσέρχεται καὶ εἰς τὰς βαθυτάτας καὶ στενωπὰς κοιλότητος τῆς γῆς. Οὐδεμίαν λάρνακα εἶναι τοσοῦτον μυστηρίουδης, ὥστε νὰ διαφύγῃ τὴν πορευομένην αὐτῆς. Πᾶσα πνοὴ ἀνέμου φέρει κόνιν εἰς τὸν ανοικτόν ὀφθαλμόν, καὶ ὅμοιος οὗτος δὲν τυφλοῦται, διότι ἐν αὐτῷ ὑπάρχει πηγὴ τις εὐκινητοτάτου ὑγροῦ, ἀδιαλείπτως ἐξερχομένου κάτωθεν τῶν βλεφάρων, διαχωρομένου δὲ ἐπὶ τοῦ βολβοῦ καὶ ἀποπλύνοντος καὶ τὸ ἐλάχιστον μέρος κόνεως. Ἀλλὰ τὸ ὑγρὸν τοῦτο, τὸ τοσοῦτον πρόσφορον εἰς τὸν ὀφθαλμόν, ἔχει δέυτητά τινα, ἣτις ἐνίοτε καθίσταται τόσοσιν ἰσχυρά, ὥστε θὰ κατέκαίε τὸ δέρμα καὶ θὰ κατέστρεφε τὰ βλέφαρα, ἐὰν κατὰ τὰ ἄκρα αὐτῶν δὲν ἐκλήρητο λιπαρὰ τις οὐσία διαχωρομένη ἐπὶ τῶν ἐπιφανειῶν, ἣτις εἶναι ἀδιαπέραστος ὑπὸ τῶν ὑγρῶν, τῶν ἀνεσφαλίων ὅπως ἀποπλύνουσι τὸν βολβόν. Τὸ γαστρικὸν ὑγρὸν, ἔχον μαλκὸν καὶ γλυκεῖαν γεῦσιν, διαλύει καὶ τὴν ἐκλήρησάν τῶν εἰς τὸν στόμαχον εἰσέρχομένων τροφῶν. Οὐδεμίαν μὲν ἐπιρροὴν ἔχει ἐπὶ τῶν ἀπαλῶν ἰνῶν τοῦ ζῶντος στομάχου, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ζωτικῆς χειρὸς· ἀλλὰ κατὰ τὴν στιγμὴν τοῦ θανάτου καταδιβρώσκει τὰ ὄργανα τοῦτα τοῦ σώματος ὡς τὸ ἰσχυρότατον τῶν ὀρέων.

Ἡ ἐκ τῶν πνευμονίων ἐξερχομένη πνεψὶ τοσοῦτον ἀπείρηται ζωτικῶν ἰδιότητων, ὥστε δύναται, ἐὰν τὴν ἀναπνευσθῆ αὐτὴν πάλιν ἀνευ ἑτέρου ἀέρος καθ' ἣν στιγμὴν ἐξερχεται τῶν χειλέων, νὰ ἐπιφέρῃ ἄμεσον θάνατον ἐκ πνιγμοῦ, καὶ ἐὰν δὲ ἐφέρετο διὰ τοῦ ἀέρος περὶ ἡμῶν, μεγαλύτερη καὶ ὀλεθρία θα ἦτο ἡ ἐπιρροὴ αὐτῆς ἐπὶ τε τῆς υγείας καὶ ζωῆς ἡμῶν. Ἄλλ' ἡ φύσις αὐτῆς εἶναι τοιαύτη, ὥστε οὐσα ἐλαφρότερα τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ἅμα ἐπέπληθη ἐκ τῶν χειλέων καὶ τῶν ρωθίων, ἀναβαίνει ταχέως πολὺ ὑπὲρ τῶν τῆς ἀναπνευστικῆς ἡμῶν περιφέρειας, ὅπως ἀπανερωθῆ ἐκεῖ, ἀνανεωθῆ καὶ σταλῆ πάλιν ὅπως καθαρὰ καὶ ζωτικῆ. Πόσον δὲ ταχέως γίνεται εἰς τὰ ἀνώτερα

στρώματα τῆς ἀτμοσφαιρας ἡ ἀνάβασις τῆς ἐκ τῶν χειλέων ἡμῶν ἐξερχομένης πνοῆς, καταδείκνυται καὶ καθορίζεται πρὸ πάντων κατὰ ψυχρὰν τινα πρωΐαν. Ἄλλ' ὅσον κερδὸς καὶ θανατηφόρος καὶ ἂν εἶε ὁ ἐκπνεόμενος ἀήρ, ἡ φύσις, σοφὴ καὶ οἰκονόμος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῆς καθιστᾷ καὶ ταύτην χρῆσιμον κατὰ τὴν ἐξοδὸν τῆς διὰ τῶν φωνητικῶν ὀργάνων, καὶ παράγει ἐξ αὐτῆς τοῦς ψιθυρισμοῦς τοῦ ἔρωτος, τὰς γλυκεῖας τῆς ἀγάπης ἐκφράσεις, τοῦς ἀβροῦς τόνους τῆς ἀνθρωπίνης συμπαιεαστοῦς ἡδέως ἤχους τῆς θελτικαῖς μουσικῆς καὶ τὴν ἐπαγωγὸν καὶ πειστικὴν εὐγλυτίαν τοῦ ἐξόχου ρήτορος.

Ο ΥΠΝΟΣ

Ἀπὸ τὴν θαυμασίαν μελέτην, τὴν ἀνακοινώθεισαν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Γάστωνος Ποῦ περὶ ὕπνου, λαμβάνομεν τὰς γενικωτέρας ἐνδιαφέροντος περικοπὰς καὶ συμβουλὰς περὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, εἰς τὴν ὅποιαν διερχόμεθα τὸ τρίτον τῆς ζωῆς μας.

Καὶ πρῶτον ἐν ζήτημα πόσον χρόνον ἀντέχει τις εἰς ἀύπνιον· Ἐγγόνου δοκίμη εἰς τὰ ζῶα πρῶτον. Ἐκρατήθησαν ἀπνοι οὐκίλοι οἱ ὅσοι μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔχασαν τὸ ἥμισον τοῦ βάρους τοῦ σώματός των καὶ μὲ ἅλας τὰς φροντίδας κατόπισιν δὲν διεσώθησαν τοῦ θανάτου. Ὅσον δὲ μικρότερος ἡλικίας ἦσαν τόσοσιν ὀλιγώτερον ἀντέχον εἰς τὴν ἀύπνιον.

Εἰς τὴν νυσθητιαν οἱ οὐκίλοι ἀντέχον πολὺ περισσότερο. Ὅθεν ὁ ὕπνος εἶναι ἀναγκαῖότερος τῆς τροφῆς.

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν ἐγένοντο πολλὰ πειράματα ἐμφθῶν, ὅπως καταμετρήσωσι τὴν ἀνοχὴν αὐτῶν εἰς τὴν ἀύπνιον.

Παρέμεινάν τινες ἐπὶ τέσσαρας ἡμέρας καὶ τρεῖς

Αν Λάβετε σκονόπαν, ως περιεγράψαμεν αὐτὴν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ παγκύβω προσηγορούμενου ἡμῶν φύλλου, καὶ τῇ βοηθίᾳ ἀχύρου ἐσεχυμένου εἰς τὸ ξάρα αὐτοῦ εἰς τίσασα μέρη φυσήσατε μίαν φυσάλλιδ, ἣν ἀφαινετὴ νὰ κέσῃ ἐν τῷ κυπέλλῳ σας Β πεπληρωμένῳ ὄντι ἀθρακικοῦ ὀξέος. Μόλις ἡ φυσάλλις αὕτη ἀφύθῃ ἐπὶ τοῦ στρώματός τοῦ αἰερίου θὰ ἀνατιναχθῇ σφηνώδως ἐκτός τοῦ ποτηρίου τῇ ἐπιενεργείᾳ ὀξέσεως ἀνωτέρας τοῦ βάρους της, ἐνῷ ἐτέρη τις φυσάλλις τοποθετημένη ἐν τῷ κενῷ κυπέλλῳ Α θὰ κατασυντερίθῃ εἰς τὸ βῆθος αὐτοῦ.

Βν Ἐάν ᾄδη ἐλαφρῶς θέσατε τὴν φυσάλλιδ σας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἀθρακικοῦ ὀξέος θὰ ἴδητε περίεργον φαινόμενον, αὐτὴ θὰ μεγθυνθῇ. θὰ αὐξήσῃ τὸ βῆθος της καὶ θὰ βυβυθῇ ἐντός τοῦ ποτηρίου, αἰεζομένης ἐν ταυτῷ καὶ τῆς ἀμετρου της, ὡς περὶ κρητίζεται, ἐν τῷ κυπέλλῳ Γ, ὥς ὅτου συντραβῇ εἰς τὰς παρεῖας τοῦ ποτηρίου. Τοῦτο πρόερχεται καθ' ὅσον τὸ ἀθρακικὸν ὀξὺ ὑπεισέρχεται ἐν τῇ φυσάλλιδι ἀνωτέρας, αἰεζομένηου εἴως τοῦ ὄγκου καὶ τοῦ βῆθους αὐτῆς.

Ἦν δὲν εἶναι δυνατόν νὰ προμηθευθῆτε γλυκερίνον, δύνασθε νὰ μεταχειρισθῆτε ἐκ τῆς συζύου σκονόπανός. Φ. Η.

ΑΔΑΛΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΦΥΣΕΩΣ."

Π. Γ. Ζ. Μεσσηνίου. Διηγήσιον ἐπιθήφθ' Ὁ κ' Ἄθην. Κούτρας, ἡμέτερος ἀντιπρόσωπος, ἀποσιτάει εἰς Ρωμανίαν καὶ Γαλλίαν. Παρεκάλουεν ὅπως μᾶς σημειώσῃτε τὰς ἐλλείψεις ὅμιαι ἀριθμῶς ἀφιστάως καὶ "Ἡγού" ἢν οὐκ εἶναι ἀποστελλόμενα.— Ν. Σ. Ἀ τ τ λ ε α ν. Ἐπιστολὴ ἐπιθήφθ' Ἀδυνατοῦμεν, δεῖν μόνον τὰ ἐγγράφονα ἔργα τῶν συνδρομητῶν μᾶς δημοσιεύσασθαι. Τὸ ἀποστελλέν εἶναι: ἔργον μ π κ μ π ε καὶ ε κ μ π ε δ ε ε ἀναφίρεται. Ἐσυχῶς ὑπάρχουσι καὶ ἐν Ἑλλάδι παιδικὰ φύλλα, ὅπου δύνασθε νὰ ἀποτιθῆτε μετὰ βεβαιότητος, ὅτι θέλετε τῷ μὲν τοῦ κορυμνοῦ.— Α. Β. Β. Κ ε ρ κ ο ρ α ν. Συγγνώμη, κατὰ λάθος ἐστάλη διπλοῦν. Προσεχῶς τὸ δον.— Γ. Γ. Savannah Georgie Αμερικῆς. Συστημὴ ἐπιθήφθ' μετ' ἰσοκλείτων 2 ὀδωλίων τῆς ὑμετέρας συνδρομῆς τῆς "Ἡγού". Φύλλα ἀποστέλλονται τακτικῶς. Ἐν οὐκ ἐλλείπωσι τινὰ διδάσκει μᾶς σημειώσῃτε, ἢν αὐτὰ ἀποστελλόμενα ἀμείως δωρεάν. Δεχθῆτε τὰς ἐγκαρδίους εὐχαριστίας μας.— Α. Π. Π ε ρ α α ε. Ἐπιστολὴ ἠμῶν ἐπιθήφθ'. Προσεχῶς δημοσιεύεται. Ἐχετὶ καλῶς.— Α. Γ. Α. Constantinople. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν "Ἡγού". Τὰ φύλλα θὰ λαμβάνητε τακτικῶς. Δημοσιεύονται. Προσεχῶς γράφωμεν.— Κ. Ν. Ἀ μ α λ ε ἰ ἰ δ α. Δελτίριον ἐπιθήφθ'. Διεύθυνσις ἡλ-

λάφῃ. Ἄν οὐκ ἐλλείπωσι φύλλα τινὰ εὐχαριστίας αὐτὰ ἀποστέλλωμεν δωρεάν. ὅπως νὰ μᾶς σημειώσῃτε τοὺς ἀριθμούς.— Ἀναμνήσεις.— Π. Ν. Δ. Paris. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν ἐπιθήφθ'. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν ἀποστέλλωμεν. Ἀναμνήσεις ἐπιθήφθ' ἠμῶν. ὡς γράφεται.— Ν. Β. Π. Χ α λ κ ε ἰ δ α. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν. Προσεχῶς γράφωμεν. Διηγήσιον ἐπιθήφθ' ἠμῶν. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν μετ' ἰσοκλείτων συνδρομῶν ἐπιθήφθ'. Εὐχαριστίας.— Προσεχῶς γράφωμεν.— Γ. Ν. Α. Σ ο ρ ο ν. Ἐπιθήφθ' μετ' ἰσοκλείτων ἀποστέλλωμεν ἐπιθήφθ' "Βρεικαλῶς"— Δ. Σ. Malle. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν Προσεχῶς γράφωμεν.— Γ. Τ. Samsoun. Ἐπιθήφθ' ἀποστέλλωμεν καὶ ἐλλείποντες ἀρμῶν ἀφιστάως καὶ "Ἡγού".— Γ. Ι. Pangson-Ilmu. Χρήματα ἐπιθήφθ' ἠμῶν. Συγγνώμη. Κρυπτοῦσι ἀποστέλλωμεν: κίβωδι καὶ ἐπιστολὴ ὑπερκαταστροφῶν.— Α. Μ. Μελέγα α λ ε. Δελτίριον ἐπιθήφθ' Διεύθυνσις ἠμῶν. Φύλλα ἀποστέλλωμεν.— Ι. Δ. Κ. Σ ο ρ ο ν. Ἐπιθήφθ' ἠμῶν ἐπιθήφθ' καὶ ἀπληρώσασθε.— Ι. Α. Κ. Σ ο ρ ο ν. Συγγνώμη. Τέλος ἀπληρώσασθε. Ἀναμνήσεις. Δημοσιεύεται.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑΤΟΠΟΙΙΑΣ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΩΔΩΝ ΠΟΤΩΝ

Ν. Ε. ΠΑΝΑΓΟΥ ΚΑΙ Ι. Ι. ΚΙΑΠΕΚΟΥ

(πρώην Ν. Ε. Πανάγου καὶ Δ. Φουδάρα). Ἐρθεὶν τῷ 1886 καὶ βρεθεῖν ἐν ταῖς παγκοσμίαις Ἐκθέσεσι τῆς Λιὸν τοῦ 1884 καὶ Βρυξέλλου τοῦ 1895 καὶ ταῦτο ὄντι μόνον εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω Ἐκθέσεις ἐστάλησαν τὰ προϊόντα του.

Τὸ ἐργοστάσιον τοῦτο ἀπὸ τῆς συστάσεως του ἐκτόσως παγκόσμιον φέρει, διὰ τὸ ἕξαιρέτα προϊόντά του καὶ διὰ τὰς γνησιότητάς καὶ καθαρωτάτας ἑλας του.

Τὸ πρώτον ἐισαχθὸν εἰς τὸν ἕξω κόσμον, ἦτο Βόριον καὶ Νότιον Ἀμερικῶν, Ρωσικὸν Ἀγρίου, Τουρκικὸν, Βουλγαρικὸν, Ἑβραϊκὸν καὶ διάφορα μέρη τῆς Ἀνατολῆς γνήσιον Ἑλληνικὸν Κουτὰξ ἐκ τῆς πόλεως Χαλκίδος. Ὅπου ἐισήχθη τὸ πρῶτον τοῦ ἐγένετο ἀνάγκαστον ὁμίμερον ἐπὶ κατέστη περιζήτητον εἰς ὅλον τὸν καλὸν κόσμον, συνιστάμενον παρὰ πλείστον καὶ χημικῶν, ὡς τὸ μόνον ὄξωλον, ἀγρίον καὶ γενεστικὸν ἐν Ἑλλάδι.

Οἱ ἀσάφως καταναλωταὶ ἐκ ἀπλήρης δοκιμῆς θὰ πεισθῶσι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ἠνωτέρω, ἀπευθυνόμενοι πρὸς τοὺς κ.κ. Ν. Ε. ΠΑΝΑΓΟΝ καὶ Ι. Ι. ΚΙΑΠΕΚΟΝ — ΧΑΛΚΙΔΑ

Γερμανία τὸ μονοπώλιον τῆς μεταφορᾶς ἐπιβατῶν καὶ ἀλλήλογραφίας κατὰ τὸν δέκατον ἔχον αἰῶνα μεταχειρίζοτο 30000 ἔπικους. Ὁ οἶκος οὗτος διετήρησε τὸ μονοπώλιον τοῦτο εἰς ἅπαντα τὰ Γερμανικὰ Κράτη μίχρη τοῦ 1815.

Ἀκολουθήσωμεν μίχρη τῶν ἡμερῶν μας τὴν ἱστορίαν τοῦ ἐπιτεταμένου ἔπικου σημειούμενος ἐνταυτῷ τὰ σημαντικώτερα μέρη τινῶν διασῶμων ἔπικων.

Ἀνόνομος ὑπῆρξεν ὁ ἔπικος ἐκεῖνος, ὅστις ἐξετέλεσε τὴν παρομιμῶδη τιμωρίαν τοῦ Μαξίμπα, τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Κοζάκων τῆς Οὐκραίνης. Καὶ ὁ ἔπικος οὗτος μολονότι δὲν ἔφερον ὄνομα εἶναι γνωστός εἰς τὴν ἱστορίαν ὡς ὁ ἔπικος τοῦ Καλιλιούλα, ὁ εὐτυχῆς Inciallus.

Ὁ Μαξίμπα, ἀκόλουθος τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας Ἰωάννου Καζιμίρου πέριπτος, λαν αὐλικῶς, εἰδίθη συνιστῆς μοσθηριώδους τινος περσικτικοῦ ὀλόγουμος ἐπὶ ἀγρίου τινός ἔπικου, ἐγκαταλειφθεὶς οὕτως εἰς τὴν φαντασίωτρόπον φερὰν τοῦ ζώου, ὅπερ δὲν ἱσταμῆται τὸν ἀγαλίνωτον αὐτοῦ καλπασῶν ἢ ὅτε ἔφθοσεν ἐν τῷ μίσῳ τῆς γεννητέρας αὐτοῦ γῆς, διατρέξας οὕτω διάστημα ἡμερῶν τινῶν καὶ διανύσας ἑκατοντάδας λευγῶν ὁ δὲ Μαξίμπας συλλεχθεὶς οὕτω σχεδὸν ἐτοιμοθάνατος ὑπὸ τῶν Κοζάκων ἐνακατεστάθη παρ' αὐτοῖς, ἐγένετο ἀρεστός, ἀγαπητός, ἐνεκα τοῦ πολλοῦ θάρρους του καὶ τέλος ἐξελέγη ἀρχηγός των. Οὕτως ὀμιλεῖ περὶ αὐ-

τοῦ ὁ Βολταίρος μὴ ἀναφέρειν πῶθεν ἤρῃσθη τὸ διήγημα τοῦτο.

Ἐτέρος τις ὄμως ἱππότης, ὁ Pask, ὅστις στενῶς συνείδετο μετὰ τοῦ Μαξίμπα ἐν τῇ αὐτῇ τοῦ Ἰωάννου Καζιμίρου ἔλλως διηγεῖται τὸ συμβεβηχὸς καὶ συντέμνει αὐτὸ ἐπὶ τὸ ἀπλοῦστερον. Ἡ διήγησις του δὲν εἶναι ποιητικὴ ὅσον ἡ προγεγενητέρα, ὁ Βίκτωρ Οὐγγῶ ὅμως ἀναλαμβάνει ταύτην καὶ τὴν καθωραίξει τῶσον, ὥστε ὁ Μαξίμπας θεωρεῖται ἐν μίχρῳ ἀριστοῦρηματι.

Δεῖν νὰ προσθήσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ὁ ἔπικος τοῦ Μαξίμπα πολλοῖς ἐχρησίμωσεν εἰς τοὺς ζωγράφους καὶ γλύπτας ὡς μοναδικὸν ὑπόδειγμα.

Ἐπὶ τὸ συμβεβηχότος τοῦτου ἴγινοντο ὠραιότατα εἰκόνας, ὡς ἡ τοῦ Λουδοβίκου Boulanger, δὸς τοῦ Horace Verneil, μία τοῦ Chasseriau καὶ ἄλλαι.

(Ἔσται συνέχεια)

ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙΝΟΥΡΓΗ ΔΙΑ ΠΑΝ ΒΑΛΑΝΤΙΟΝ

Εἰς τὸ κατὰ τὴν ὁδὸν Πειραιῶς ἀριθ. 5 κατόστημα εὐρισκονται ἐπιπλά καινούργη, στερεά, κομψά καὶ μὲ τιμὰς πραγματικῶς εὐθύναι. Ἐκτός τῶν καινούργων εὐρισκονται καὶ ἐπιπλά ἀναχουρούσων οἰκογενειῶν (occasion).

Ἔ 5 Ὅδος Πειραιῶς 5